Sorki-Dala Andorra emlékeztünk

A közelmúltban elhunyt Sorki-Dala Andor temetése a világjárvány következményeként bevezetett korlátozó intézkedések miatt zárt körben történt Budapesten. A mezőkövesdi származású költő, képzőművész és Apáczai Csere János-díjas pedagógus barátai ezért a „lazítás” után, szeptember 3-án Budapesten, a Corvin Művelődési Ház Harmónia Szalonjában megemlékezést tartottak tiszteletére.

Olyan személyek kaptak meghívást erre a rendezvényre, akik közvetlen kapcsolatban álltak Vele, és tudtak élményeket, történeteket mesélni Róla.

Az esemény meghitt, bensőséges, beszélgetős formában zajlott, melynek moderátora Dr. Galántai Csaba színháztörténész volt. Szót kaptak egykori tanítványai, barátai, valamint szűkebb pátriája, Matyóföld küldöttei is – a MAME képviseletében.

Sorki-Dala Andor nem csak a budapesti Művészetbarátok, hanem a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesületének is tagja volt.

Dr. Szedresi István (MAME) méltatta a művész munkásságát, alkotó-teremtő erényeit. Kisné Dudás Mária (MAME) – egyebek mellett – elszavalta a szerző egyik opuszát, „A matyó népművészet születése” című versét, majd kérdésre válaszolva arról beszélt, hogy miért ezt a költeményt választotta, és mi annak az üzenete.

Ezen a délutánon felvetődött annak igénye, hogy illendő lenne egy emléktábla elhelyezése Sorki-Dala Andor szülővárosában.

A delegáció további tagja volt még Csirmazné Cservenyák Ilona és Kiss Mátyás. Jelen voltak továbbá a Budapesten, ill. más

településen élő MAME-tagok is: Dorogi Ferenc és hitvese, valamint Dr. Árvai Judit. Dudás Diána, a mezőkövesdi gimnázium egykori diákja is megtisztelte jelenlétével a Sorki-Dala Andor emlékére rendezett eseményt.

Az ünnepelt özvegye, Ágnes asszony megajándékozta a szereplőket férje egyik linómetszetének reprodukciójával, amelynek eredetijét több más képzőművészeti alkotással együtt kiállítottak a Harmónia Szalonban.

K. Dudás Mária

A képet Dudás Diána készítette.

A képen látható balról jobbra: Kácser László, Kisné Dudás Mária, Dr. Szedresi István.

Sorki Dala Andor emlékműsor

Hírlevél – a Mezőkövesdi Civil Szövetség Egyesület időszaki kiadványa, 2011. június VII. évf. 3. sz. 5. oldal

A Hegyaljai Alkotókkal ünnepeltünk

A MAME (Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete) ötfős delegációja Szerencsen volt június 11-én. A meghívó a Hegyaljai Alkotók Társasága és a Magyar Alkotók Internetes Társulása jubileumi ünnepségére szólt.

A Bocskai István Gimnázium hatalmas aulája megtelt az ünneplőkkel. Himnuszunk közös eléneklése után Ringer István tárogatójátékában gyönyörködtünk, majd egy Rilke-vers elhangzása után Szerencs város alpolgármestere köszöntötte az ünnepelteket és a vendégeket.

Dr. Gaál Ernő elnök bemutatta Társaságát és méltatta a Hegyaljai Alkotók 15 évi munkáját. Ezt követően az Internetes Társulás 10 éves múltjáról hallottunk tájékoztatást Majorváry Szabó Sándor előadásában, utána következett az ünnepi irodalmi műsor. Mindkét ünnepelt szervezet szerzőinek műveiből kaptunk ízelítőt, majd pedig elismerések, díjak átadása következett.

A meghívott vendégek is lehetőséget kaptak bemutatkozásra. A MAME részéről Pap János korábbi alapító-elnökünk röviden bemutatta egyesületünket, azt követően Laboda Kálmán egy saját versét mondta el, Kiss Mátyás pedig saját famunkáiról készített fényképfelvételeit állította ki. (A delegáció további tagja volt még Kisné Dudás Mária és Kovács István, közismertebb nevén ausztrál Pista.)

A képzőművészeti kiállítást Dr. Vida János nyitotta meg, aki egyébként egy walesi népdalt is elénekelt a délután folyamán.

A Hegyaljai Alkotók Társaságával egyesületünknek már korábban kialakult a kapcsolata: 2007. június 6-án a szerencsi vár Casinó-termében volt egy nagyszabású rendezvény, ahol a MAME és a Közösségi Ház Irodalmi Klubja együtt mutatkozott be „Matyóföldi zenés-irodalmi est" című programjával.

A jubileumi rendezvény végén tárogatón csendült fel a Kodály gyűjtéséből ismert Esti dal – takarodó gyanánt - de a MAME kérésére végezetül közösen elénekeltük a Székely Himnuszt, a csíksomlyói pünkösdi búcsúsokra gondolva.

K. Dudás Mária

(Kiss Mátyás felvételei)

A hegyaljai alkotókkal ünnepeltünk.

Interjú Dorogi Ferenccel

Szobrok és domborművek

Dorogi Ferenc Miklós, Árpádföld elkötelezett helytörténésze már több könyvet írt önálló- és társszerzőként is, amelyek kerületünk legfiatalabb településrészének történetét, megőrzendő értékeit, egyházi emlékeit mutatják be. Ezúttal azonban szűkített a körön, „saját háza táján” kereste a témát, és némi családi nyomásnak engedve saját terrakotta szobrait és domborműveit gyűjtötte egy kötetbe. Mivel azonban unokája is érdeklődött az égetett agyagban rejlő kifejezési lehetőségek iránt, a mintegy 480 saját alkotás mellett a könyv végén az ifjú művészunoka is bemutathatta 40 alkotását. A kötetről Dorogi Ferenc Miklóssal beszélgettünk.

MÉSZÁROS TIBOR

– MILYEN BELSŐ IGÉNY INDÍTOTTA ARRA, HOGY EGY KIADVÁNYBAN GYŰJTSE ÖSSZE ALKOTÁSAIT?

– Az igazság az, hogy nem az én ötletem volt, hanem a feleségemé. Ő úgy gondolta, jó lenne, ha mindegyikről legalább egy fotó maradna, mert a kisplasztikák és a domborművek elkerülnek a háztól, köztereken, közintézményekben és magánemberek lakásaiban töltik be szerepüket, és kikerülnek a látókörünkből. Ebben a törekvésében családunk tagjai mellé álltak, és így közösen meggyőztek. Persze azért én se nagyon tiltakoztam.

– ÖN MIKOR ÉS MIÉRT KEZDETT EL FOGLALKOZNI A DOMBORMŰVEKKEL ÉS KISPLASZTIKÁKKAL?

– Fiatal koromban kortársaimmal együtt ismerkedtem a rajzolás titkaival. Ez talán valamilyen távoli előzmény lehetett, de az agyaggal csak nyugdíjasként kezdtem barátkozni. Kerestem valamilyen elfoglaltságot a hirtelen megszaporodott szabadidőm tartalmas eltöltésére, de ennél is erősebb késztetés volt, hogy feleségemmel közösen unokánkat szerettük volna egy kicsit kizökkenteni, elterelni a tévé és a „kütyük” szerintünk káros világától.

– ELMONDANÁ RÖVIDEN, HOGY MILYEN MÓDON KÉSZÜL EGY TERRAKOTTA DOMBORMŰ VAGY SZOBOR?

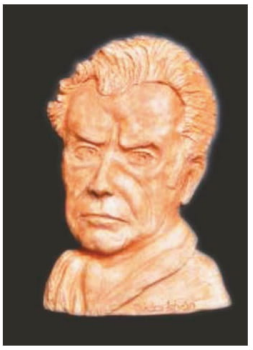
– Az alapanyag a jó minőségű agyag. Ebből formázzuk meg az elképzelt műtárgyat, majd kemencében kiégetjük. Ezzel a módszerrel olyan időtálló műtárgyak jöhetnek létre, amelyeknek egyedül a fizikai erő az ellenségük. Ellenállnak az időjárásnak, nem korrodálnak, mint a fémek. Ha nem törik össze őket, az idők végezetéig megmaradnak.

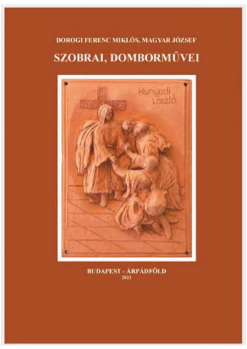
– AZ ÉGETÉST IS HÁZILAG VÉGZIK? HISZEN EHHEZ A MŰVELETHEZ EGY SPECIÁLIS ÉGETŐKEMENCÉRE VAN SZÜKSÉG.

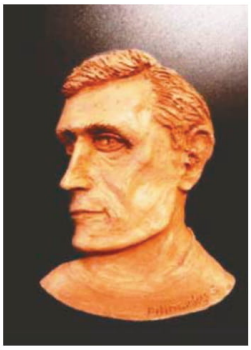
– Igen, már 1999 óta van egy saját kemencém. A család – látva, hogy egyre több műtárgyat készítek –, írt a Jézuskának, hogy hozzon egy kerekeken guruló, mozgatható kis égetőkemencét. Ebben az évben mindenki lemondott az egyéni ajándékáról, és közös erőből megvettük a kemencét. Azóta is ezt használom.

– HOGYAN TÖRTÉNIK A TÉMA KIVÁLASZTÁSA?

– Ezt valahogy mindig az élet hozza. Történelmi évfordulók, fontos emberek születésnapjai, nagy események, egyházi ünnepek, az azzal kapcsolatos személyek, vagy éppen egy családi beszélgetésben felmerült név adja az ötletet ahhoz, hogy megmintázzam őket.

Szerepet játszik ebben mezőkövesdi származásunk is, ahonnan a matyó művészet is ihletője lehet az én műveimnek. A terrakotta műveket általában nem szokták színezni, de ha matyó mintát ábrázolok, akkor azért előkerül az ecset és a festék. Mezőkövesd egyébként sok értékes embert adott a hazának, közülük soknak megcsináltam a portréját. Hogy csak egyet említsek, Takács István festőművész, kitűnő freskóspecialista, aki egész hazánk területén rengeteg templom freskóját készítette el, a többi között például a sashalmi (továbbá csömöri, kistarcsai, kerepesi) és a mátyásföldi katolikus templomét, de letette névjegyét Cinkotán is. Aztán érdekeltek a nagy magyarok is, akik szintén szerepelnek a portréim között: Árpád fejedelem, Szent István, Mátyás király, Széchenyi, Móricz Zsigmond, Csontváry, Erkel Ferenc, Kassák Lajos, Klebelsberg Kunó, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, és még hosszan sorolhatnám.

– SOKAN EMLÉKSZÜNK ARRA A KIÁLLÍTÁSÁRA, AMELYEN KIZÁRÓLAG KÉZFEJEKET ÁBRÁZOLT, ÉS A KÉZTARTÁS GONDOLATOKAT, FOGALMAKAT JELENÍTETT MEG, JELENTÉSÜK VOLT ANÉLKÜL, HOGY EMBERI TEST VAGY ARC TARTOZOTT VOLNA HOZZÁJUK.

– Igen, ez az anyag két részből állt. Az egyik *Szimbolikus keresztút* címmel olyan fogalmakat idézett fel, amelyek Krisztus szenvedésével kapcsolatosak. Például önuralom, terhek viselése, kishitűség, talpra állás, lemondás, türelem. A másik része Edit Piaff, a világhírű sanzonénekesnő kéztartásait ábrázolta. Köztudott, hogy Piaff kéztartásával szinte ugyanazt eljátszotta, mint amiről énekelt.

– A KÖNYVBEN KITŰNŐ FOTÓK VANNAK.

– Igen, szerencsém van, mert lányom kitűnő természetfotós, így ő jó illusztrációkat tudott készíteni a könyvhöz.

– Ő AKKOR EZEK SZERINT NEM LESZ FOLYTATÓJA A TERRAKOTTA MŰVÉSZETNEK. ÉS AZ UNOKA, MAGYAR JÓZSEF, AKI MÁR BELE IS KÓSTOLT EBBE A MŰFAJBA?

– A fiatalok szeretnek sok mindent kipróbálni. Most egy kicsit alábbhagyott az érdeklődése, de ki tudja, mit hoz a jövő? Talán egyszer ismét fellángol a vonzalma az agyag iránt. A magot minden esetre elültettem.

EXITUS • Gondolatok Hajdu Ráfis János sírjánál

Tudjuk, hogy nem haltál meg,

csak átmentél a túlsó partra.

Az maradtál, aki voltál, úgy szólítunk,

azon a néven, ahogy mindig hívtunk.

Úgy beszélünk Rólad ezután is, ahogy szoktunk.

Nem keresünk új szavakat.

Tudom, nem akarod, hogy ünnepélyes,

szomorú arccal forduljunk Feléd,

hogy távolságtartó pátosszal beszéljünk Rólad.

A fonalat nem vágta el semmi.

Csak, mert a szemünk nem lát Téged,

nem vagy a gondolatainkon kívül.

Nem vagy messze, az út másik oldalán élsz tovább.

Szent Ágoston is valahogy így tanítja.

Élek a gyanúperrel, hogy a túloldal Veled néha

zajos lesz kicsit, mert azt hiszem, hogy majd

odaát is felzúgatod néha kedvenc gépeid.

Drága János Bácsi.

A Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete

nevében búcsúzok, nyugodj békében a III. stáció mögött.

A feltámadás reményében találkozunk.

Isten Veled!

K. Dudás Mária

Búcsú Hajdu Ráfis Jánostól – K. Dudás Mária verse

Lombhullató ősz volt, mikor megszülettél,

most hideg tavasz van, amikor elmentél.

Gyümölcsfáid már épp virágba borultak,

s ma hajnalban szemeid végleg kihunytak.

Kilencven szép évet mért ki Neked Isten,

elvégzetlen dolgod itt a földön nincsen.

Rákóczi-lánc, Köztársasági Érdemrend,
Díszpolgári cím; ez mind a Te érdemed.

Gépgyűjtemény, faragványok, és könyveid
őrzik munkádat, s megvalósult álmaid.
Úgy dolgoztál, hogy gondod volt a holnapra,
gazdag örökséget hagysz az utókorra.

Nem haltál meg; átmentél a túloldalra,
mindent, ami földi, gond nélkül itt hagyva.
Ám lehet, a mennyország zajos lesz kicsit,
Ha felmorgatod ott is kedvenc gépeid.

Igaztól, jótól, széptől sohasem féltél,
ami voltál, azt hagytad ránk, szépen éltél.
Hűséges Marikád mindig melletted állt,
szeretetre méltó férjet Benned talált.

Csupán a tested az, amit eltemetünk,
meglátjuk lelkedet, hogyha Égre nézünk.
Nem leszel Te gondolatainkon kívül,
Gondunk lesz rá; hírneved sohasem sérül.

Emlékedet mindörökké megőrizzük,

mindennek, mit ránk hagytál, gondját viseljük.

Isten legyen Veled, nyugodjál békében,

Találkozunk feltámadás reményében.

Mezőkövesd, 2021. április 21.

A szentelt pászka hamarabb hazaért, mint a gazdája

hímes tojás

Nincs felemelőbb érzés, mint amikor három napi némaság után húsvét hajnalban újra zengnek a harangok és hirdetik: a nagypénteken keresztre feszített Isten Fia feltámadt. Az emberek "Krisztus feltámadt!" _ "Valóban feltámadt!" mondatokkal köszöntik egymást.

A húsvét a keresztény ember legnagyobb ünnepe. Fénye a technikai vívmányokkal teli világban talán kicsit "kopottabb", mint gyermekkoromban – habar szüleim meg ma is az ősi hagyományoknak megfelelően tartják.
– de a régi húsvétok emléke szívemben örökké e!. Milyen is volt közel fel évszázaddal ezelőtt a tavasz ünnepe egy görög katolikus templomban, Rakacán? Ételekkel megrakott kis kosárral a kétkeziinkben siettünk szüleinkkel a templomba, hogy ebédre szentelt étel kerüljön az asztalra.
Persze mindezt megelőzte az Ünnepre való lázas készülődés, amely a farsang befejezésétől kezdődött. A húsvét előtti 40

napos böjti időszak (a hústól való tartózkodás) imádságban, étkezésben és öltözködésben és különböző szokásokban nyilvánult meg a falusi embereknél. Ebben az időben a “fájdalmas olvasót” imádkoztak leggyakrabban, nagyböjti énekeket énekeltek, és fekete ruhában jártak, jelképezve, hogy gyászolják a meghalt Jézus Krisztust. Ez alól csak Virágvasárnap volt kivetél, amikor barkát szenteltek annak jelképére, hogy Jézust Jeruzsálembe va1ó bevonulásakor a nép ujjongva pálmaágakkal köszöntötte (a mi vidékünkön nem honos a pálma, ezert a tavasz első “virágát”, a barkát szentelik). Majd nagypénteken ugyanaz a tömeg követelte Pilátustól, hogy “Feszítsd meg őt!”, és miután Pilátus azt mondta, hogy ő mossa kezeit a tömeg kezeit, a tömeg elvallta, hogy a megfeszítés bűne rájuk és fiaikra szálljon.
Az étkezésben is külön szokás alakult ki. Édesanyám több évben is az ősi szokás szerint tartotta a böjtöt, 40 napig meg tejes ételt sem evett. Később ez a szigorú bojt enyhült. Hétfőn, szerdán és pénteken volt a hústalan nap. Hétfőn és szerdán lehetett tejes ételt enni. Pénteken azt se, mivel Jézust pénteken feszítettek keresztre. Egyik ilyen étel a lecskés bableves. A babot odateszik főzni, bezöldségelik, mikor megfőtt, száraz rántassál berántják, és vízzel gyúrt tésztával találjak, mert pénteken tojassál sem ettek, ez az étel a mai napig a kedvenceim egyike.
A nagyböjt utolsó hete a nagyhét, mindig lázas készülődésben telt el. A húsvét és a termeszét tavaszi megújulása az asszonyokat is munkára serkentette, a házak takarítását, meszelését is elvégeztek, hogy minden tisztán fogadhassa az ünnepet. De nem csak a külsőt, a lelket is tápláltak, hiszen a lelkigyakorlatok ideje is erre az időszakra esik.
Nagycsütörtökön este a hegyen a kondások és csordások tüzet raktak, megfújtak a türtjeiket (tehén szarvabó1 készült tülök), jelezve, hogy itt a tavasz, elkezdik munkájukat, és az emberek készüljenek, közel a húsvét ünnepe. Ez a kis “koncert” meg ma is a fülembe cseng, ahogyan a nótákat visszavertek a hegyek. Sajnos már hiába megyek haza a falu kihalásával most mar ezek a szokások is lassan kihalnak.

A templomban nagypénteken jelképesen felállítottak Jézus sírját, és a sírbatétel után a legények, (édesapám fiatalkorában a leventék fabó1 készült puskával) őrt álltak a sírnál. Félóránként a díszőrség váltotta egymást éjjel-nappal, mint 2000 evvel ezelőtt Jézus sírjánál. Ilyenkor nem szóltak a harangok, csak kelepeltek, és csak a feltámadás után szólaltak meg újra.

Kolozsvári Tamás: Feltámadás
– oltárkép részlete, Garamszentbenedek, 1427

Nagypénteken a napot az asszonyok a sütéssel kezdték. A szentelni való pászkát sütötték. Gyermekkoromban kb. fel

kilósat, szüleim gyermekkorában 5 kg-osat, a gyerekeknek a kis kosárba 10 dkg-osat, mert ők külön erre a célra használt kosárban vitték szentelni az ételt. Ekkor sütöttek a nagypénteki “kontyos”-t is, mely egy fecskefarokra emlékeztető kalács, és a kondás és a csordás kapja ajándékba a legeltetés megkezdéséért.
Szombaton az idő főzessél és tojásfestéssel telt el. Elő kellett készíteni a másnapi ételt a szentelésre. A l0-12 kg füstölt sonkának és kolbásznak idő kellett, míg megfőtt. Ugyanis húsvét első napján nem főztek, és csak szentelt étel volt az ebed.
Édesapámék ezt a szokást a mai napig megtartják.
E nélkül a szokás nélkül nem is lenne igazi a húsvét és hozzátartozik az ünnephez. Ilyenkor az egész család, gyerekek, vők, unokák, dédunokák mind összegyűlünk, és együtt ünnepelünk.
Egyik ilyen jellegzetes étel a “szirik” (sárgatúró). Ezt tejbő1 és tojasbó1 főzik, izésítve sóval, cukorral, vaníliával, mazsolával. Főzés után törlőbe kötik, 1 napig csepegtetik, hogy sajtforma legyen belőle. Kitűnő a főtt sonka melle. A szirik leve pedig nagyon jó üdítő ital.
No és a fő munka, a hímestojás-festés. Hagymahéjjal, füvekkel, festékekkel, és viasszal különböző rajzok alkalmazásával gyönyörű motívumok kerülnek a főtt tojásra. A lányok a kedveseik nevet is ráírták, hogy amikor húsvét másnapján locsolkodni jón, azzal kedveskedjenek neki. Ha egyik évben nem jön, nem kell elkeseredni, türelmesen kell írni minden évben, és a türelem meghozza az eredményt. Rajta lányok, ki lehet próbálni! Ismerek olyat, akinek bejött.
Húsvét vasárnapján hajnali 3 órakor volt mindig a feltámadási istentisztelet, mely minden lelket felmelegített, amikor a harangok ismét zúgtak, és elkezdtek énekelni a reményt adó éneket:
Föltámadt Krisztus halottaiból, legyőzte halálával a halált, és a sírban levőknek életet ajándékozott.
Délelőtt a nagymisére mindenki szépen leterített kosarakkal érkezett, melyet csak erre a célra használtak. Mi is került a

kosárba? Pászka, füstölt sonka, kolbász, szirik, hímes tojass, vaj, só (és egy kis pálinka, mivel ezen a napon csak szenteltet lehetett fogyasztani).
Az én gyermekkoromban már csak kosárban vittek a szentelnivalót. Nagymamától hallottam, hogy amikor ő fiatal volt, a pászkát kemencében kerek cakkos tepsiben sütötték, mely kb. 5 kg-os volt, és ezt külön erre szőtt abroszba kötve az emberek a hátukon batyuként vittek.

Ki milyen gazdag volt, 1-2-3-at vitt. Egyszer nagyapa azt mondta, ő mar csak egyet nem visz, nem szegény ő. Erre nagymamám mind a négyet bekötötte, amit sütött. No akkor cipeld! Mikor hazajött, azt mondta, “Marcsu! Jövőre elég a kosár!” A szomszéd bácsi sem járt jobban. Rakacán a templom hegyen van. Amikor az ételeket a pap megszentelte, mindenki sietve indult haza, mert azt tartottak, hogy aki elsőként ér haza, az lesz a legügyesebb a munkában. Így egymás ellen siettek haza. A szomszéd bácsi sietett, és nem jó1 kötötte meg batyut és eloldódott. A pászkák a hegyről legurulva, gazdájukat otthagyva igyekeztek haza.
Délben az ebédet mindig a ház ura kezdte azzal, hogy a pászkát négy oldalró1 keresztben szegte meg, melynek darabjait a vetési abrosz sarkába kötöttek, hogy a vetés is szent legyen. Az asszony pedig a hímes tojásokat tisztította, és mindegyiket kettévágta. Mindenki a párjával együtt fogyasztotta el a fél-fél tojást. Azt tartottak, hogy ha valahol eltévednek, és arra gondolnak, akivel a húsvéti tojást megettek, akkor kikeverednek pl. az erdőből.
Természetesen mindenki annyit evett a húsvéti sonkából, tojásból és savanyúsagbó1 (melyet csak egyszer egy évben, húsvétkor készítettek), amennyit akart. A savanyúság főtt marha vagy cukorrépa reszeléke, céklával színezve, cukorral, ecettel, tormával ízesítve, mely az emésztést elősegítette. Különösen nagy szükség volt erre, hiszen a 7 hetes böjt után a sonka elég nehéz étel volt.
Húsvét másnapján a lányok-asszonyok vártak a locsolkodókat. Régen vödör vízzel locsolkodtak (apu ma is, de csak pohárral),

hogy meg ne rozsdálljanak a lányok, ma ezt helyettesíti a kölni. A locsolkodás jutalma a festett hímes tojás volt.
Harmadik nap a lányok mentek vissza locsolkodni a fiús hazákhoz. Kit hogy locsoltak meg előző nap, úgy adta vissza. Szép szokás volt, sajnos ma már csak papíron él.

Csirmazné Cservenyák Ilona

Meghívó

Tisztelettel meghívjuk 2019 október 26-án, szombaton 11 órára, a Mozgássérült Egyesület kultúrtermében (Abkarovits tér 1.) tartandó soron következő éves közgyűlésre.

MAME Tudósító

MAME Tudósító
forrás: Mezőkövesdi Újság, 1998. november 23.

Hajdú Imre író-olvasó találkozó

Hajdú Imre író-olvasó találkozó
forrás: Mezőkövesdi Újság, 1998. május 18.

A kövesdi könyvtár történetéből

A kövesdi könyvtár történetéből
forrás: Mezőkövesdi Újság, 1998. április 30.

MAME közgyűlés 1998 április 15.

MAME-KÖZGYŰLÉS

M. ÚJSÁG

Március végén, a Városi Könyvtárban tartották meg a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesületének éves közgyűlését.

Pap János elnök beszámolójában többek között bemutatta az ország egyik jól ismert és tradíciókkal rendelkező irodalmi csoportját, az észak-magyarországi alkotókat összefogó sátoraljaújhelyi Kazinczy-kört. (Az elmúlt esztendőben például e csoport meghívásának eleget téve mutatkozott be Sátoraljaújhelyen a Matyó Múzeum népművészeti kiállítása is.)

Ez év elején néhány jeles mezőkövesdi irodalmár (MAME-tag) felvételt nyert a Kazinczy-körbe, így várható, hogy a két — földrajzilag egymástól távol eső — város kulturális és irodalmi élete közeli kapcsolatba kerül, és kölcsönösen gazdagodik majd.

Az egyesület közgyűlésén — többek között — részt vett a Budapesten élő és dolgozó, de mezőkövesdi származású Papp János keramikus, valamint Nagy György gobelintextil művész is, aki elmondta: kétévi munkával elkészült az a közel 3 nm-es szövött zászló, melyet a várossá avatás 25. évfordulója alkalmából kíván Mezőkövesdnek ajándékozni. Mint azt a város krónikájából tudhatjuk, 1464-ben Mátyás király mezővárosi rangot adományozott a településnek, s ezzel együtt egy zászlót is, mely azóta városi ereklyévé vált. A Nagy György által készített alkotás — felkutatott dokumentumok alapján — a Mátyás korabeli zászló hiteles másolata — méreteivel, jellegzetes színeivel, s a rajta szereplő jelképekkel.

A budapesti művészek, valamint a mezőkövesdi egyesületek (Öregdiákok Baráti Köre, Városszépítő Egyesület, MAME) képviselői városunk polgármesterének segítségét kérték, hogy az elkészült alkotás Mezőkövesd díszzászlójává, a rajta szereplő címer pedig a város címerévé válhasson.

Herkely György polgármester köszönetet mondott a felajánlásért, s támogatásáról biztosította a művészeket. Mint elmondta, a jeles évforduló kapcsán sor kerülhet majd a zászló ünnepélyes átadására, így azt a ngyközönség is mielőbb megtekintheti majd. A címert érintő végleges döntést természetesen a képviselő-testület hozza majd meg, a folyamat valószínűleg hosszabb időt vesz igénybe.

forrás: Mezőkövesdi Újság

Lélek a kereszten Juhász József könyvbemutatója 1998 április 15.

Lélek a kereszten

Juhász József könyvbemutatója

PETŐ ANNA

Március 30-a kora délutánján barátok, tisztelők, pályatársak, irodalomkedvelők gyűltek össze Juhász József Lélek a kereszten című könyvének bemutatójára, a Városi Könyvtár olvasótermében.

Árvai Gabriella zeneiskolai tanár bevezető hegedűjátéka után Pap János, a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesületének elnöke köszöntötte Juhász József költőt, irodalmi munkásságának 60. évfordulója alkalmából, majd néhány gondolattal bemutatta a Szentistvánon élő és alkotó művészt, akinek eddig öt verseskötetét és egy szociológiai tanulmányát ismerhették meg az olvasók.

Győrvári János, Pap János és Juhász József

„Egy év híján 60 év — a lírai költő hosszú keresztútja, de az alkotó ember jó termést betakarító öröme is. Első megjelent versének születési dátuma: 1939. január 17." — mondta Pap János többek között, s köszöntőjében utalt azokra a neves irodalmárokra (Takács Tibor író, Gyarmati Béla, Bartha Sarolta esztéta stb.), akik megkísérelték Juhász József költő ars poeticájának kibontását, és választ próbáltak keresni arra, kiknek, milyen nagy irodalmi elődöknek a hatásával magyarázható „emberi és szellemi tartása". „Olyan ember ő, aki soha nem adta el magát, aki soha nem adta föl a hitét."

A bemutatott kötetből három részben hallhattunk verseket: Az első csokor (Őszi este, Nyárban, Március) sorai a szülőföldet idézték, a családban eltöltött gyermekkor élményeivel.

A második elhangzott válogatásból (Negatív szobor, Harminchárom sor, Azokat a hangokat, Készen a nagy zuhanásra) kiderült: verseinek hangulatát bizony elsősorban az életsors határozta meg. Pap János szerint: „...sok húron játszó költő ő. A kemény, néha szinte durva, indulatos közéleti versek mellett megjeleníti a szerelem, az emberi kapcsolatok érzéki-érzelmi, de nem érzelgős motívumait: a természet, a falusi, a paraszti világ ezer csodáját, de ha kell, a város a nyomorgó ember világát is."

A harmadik részben elhangzott versek is tükrözik, hogy a sorok között jelen van a félelem, de egyik recenzense szerint: „Juhász József mindemellett lázadó alkatú, indulatos költő. Lázadásait legtöbbször a hit bizonyossága és a kétely tudatossága fegyelmezi. Indulatosan fordul szembe mindazzal, ami hamis, ami romboló, ami az alapvető erkölcsöt sérti."

Az elhangzott verscsokrok között Juhász József költő válaszolt Pap János kérdéseire. Megtudhattuk, honnan táplálkozik az élményanyag, aminek hatására a versek megszülettek, s a nagyvárosban eltöltött évtizedek után miért érezte úgy, hogy vissza kell térnie a szülőfalujába. a válaszok persze sokszor elkalandoztak, más irányba terelve a beszélgetést, ami nem csoda, hiszen ennyi életfilozófiával, bölcsességgel rendelkező ember az élet dolgait különleges érzékenységgel éli meg.

Az irodalmi délutánon, s még azt követően néhány napig megtekinthetőek voltak a könyvtárban Juhász József akvarelljei is. Laczkó Pető Mihály festőművész, a tárlat vezetője a jelenlévő közönségnek elmondta, hogy a hely szűkössége miatt csak a legjellemzőbb képek kiállítására volt lehetőség. Az eredeti anyag jóval gazdagabb, terjedelmesebb. A képeken — a mélyről előtörő szín és formagazdagság mögött — érződik a szakmai tisztesség, becsület, alázat, s érződik, ahogy a „németalföldiek" alaposságával fest a művész. Rőt vörösével, bársonyos, hívogató kékjével atmoszférát teremt képeinek. Igazmondásról van szó, csakúgy, mint a verseiben...

Az irodalmi délutánon jelen volt Győrvári János színész, az egri Gárdonyi Géza Színház tagja is, aki 30—35 évvel ezelőtt kapott felkérést Miskolc járási könyvtárából, hogy mutassa be Juhász József verseit. Ez volt az első találkozásuk, s ezt közös fellépések hosszú sora követte.

A Matyóföldi Alkotók és Művészpártolók Egyesülete, a TIT Mezőkövesdi Szervezete, valamint a Városi Könyvtár közös rendezvényén fellépett még Árvai Gabriella, Papp Edina, Dienes Jánosné, Nagy Zsuzsanna, Farkasné Gábor Erzsébet, Lázár Józsefné, Kisné Dudás Mária.

forrás: Mezőkövesdi Újság

MAME Tudósító 1998 február 6.

Megjelent a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók egyesülete lapjának, a MAME Tudósítónak idei első száma. Dr. Demjén István írásaiból megtudhatjuk, hogy Cserépfalu is kerek – 750 éves – évfordulót ünnepel az idén, melyet színes programokkal, kiállításokkal, emlékszoba, dombormű és emlékoszlop avatásával tesznek emlékezetessé. Találkoznak a településről elszármazottak, és kézbe vehetik majd Cserépfalu most készülő monográfiáját is. Lesz még színházi előadás, haditorna-bemutató, lovas bemutató, szabadtéri bál, tűzijáték. A falunapok záró programjaként a most százéves református templomban hangversenyen vehet részt a község ünneplő lakossága.

A MAME Tudósító januári számában két korábbi rendezvényen elhangzott beszéd írott változatát is olvashatjuk: Pap János a mezőkövesdi sajtó helyzetéről ad értékelő elemzést, Hegyi Imre pedig Veres Péter születésének századik évfordulója kapcsán emlékezik a népi íróra. Gánóczy Zoltánné a Szent Imre Általános Iskolában folyó hagyományápolásról tájékoztatja az olvasókat, s nem hiányoznak a szokásos MAME-hírek, rendezvényelőzetesek sem. A lap idei első számát Babits Mihály és Laboda Kálmán versei színesítik.

MAME Tudósító

1998. január II. évf. 1. szám

Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete

Újévi köszöntő

Eldöcögött az évnek szekere.
Ez a szekér sok-sok gonddal volt tele.
Pusztuljon hát nyikorogva, zörögve.
Bújját, baját feledtsük el örökre.
Azt kívánom ez újévnek hajnalán,
Hogy ez újév legyen boldog és vidám.
Asztalodon legyen mindég friss kenyér,
Jó anyánknak mosoly legyen két szemén.
Adjon az Isten több új esztendőt,
De nem ilyen szomorút.
Bort, búzát éleget,
Holnak után lelki üdvösséget.
Tiszta szívemből kívánom
Az egész népnek.

/ Mezőkövesdi gyűjtés 1998. januárjában. /

Demjén István: Tél

Cserépfalu 750 éves

A Hór-völgye kapujában található a már évezredek óta lakott Cserépfalu. A települést 1248-ból fennmaradt írás említi először, akkor még Cheryp néven, a XV. századtól már Cserép alakban írják. Történelme során sok nagybirtokos birtokolta.

Fennállása óta lakosságának száma - amely mezőgazdasággal, főleg gyümölcs- és szőlőtermeléssel foglalkozott - állandóan változott. Ma 1212 lakosa van.

Cserépfalu ünnepelni készül. Ez év augusztusában falunapok keretében ünnepli fennállásának 750. évfordulóját. A falunapok első, nyitó programja lesz a „Cserépfalu képeken" című pályázatra érkező alkotásokból rendezett kiállítás megnyitása és a díjak átadása. Megnyílik a falu szülöttje, Cserépfalvi Imre könyvkiadó tiszteletére berendezett emlékszoba. A Suba-lyuk Múzeum bejáratához elkészül és felavatásra kerül Borsos István szobrászművész ajándéka, az ősember-családot ábrázoló dombormű. Faragott emlékoszlop avatására kerül sor az 1848-as szabadságharc idején hősi halált halt cserépfaluiak emlékére. Találkoznak a Cserépfaluból elszármazottak. Kézbe vehetik akkor Cserépfalu most készülő monográfiáját. A felsorolt programokat, eseményeket természetesen színvonalas irodalmi, zenei és folklór műsorok teszik majd színessé. Lesz még színházi előadás, haditorna bemutató, lovas bemutató, szabadtéri bál, tűzijáték. A falunapok záró programjaként a most 100 éves református templomban hangversenyen vehet részt a község ünneplő lakossága.

Dr. Demjén István

175 évvel ezelőtt született Petőfi Sándor

Babits Mihály:
Petőfi koszorúi

Legyen lelked szabad,
legyen hangod igaz
az Ő ünnepségén:
Koporsó tömlöcét aki elkerülte,
most hazug koszorúk láncait ne tűrje
eleven emlékén!

forrás: Mezőkövesdi Újság

“Életre kelt” a Tisza Weinrauch Katalin költőnő előadása 1998. június 23.

„Életre kelt” a Tisza!

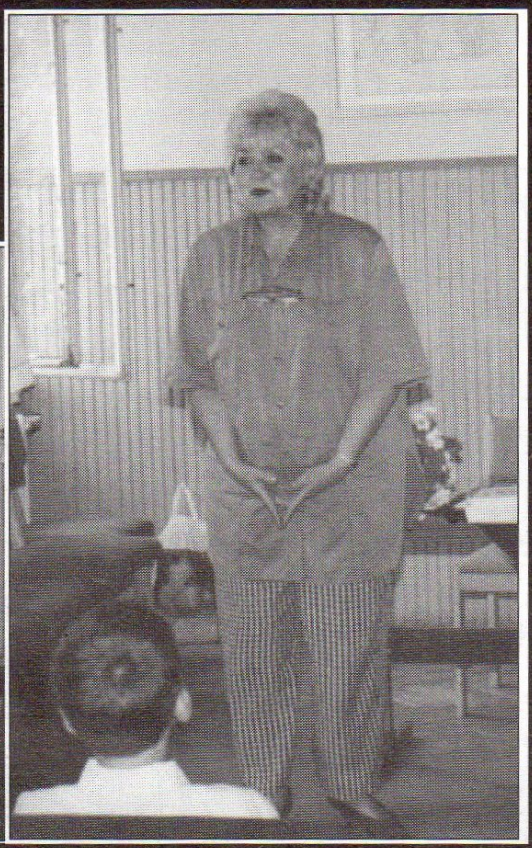
Rendkívüli élményben volt részük azoknak az alsó tagozatos tanulóknak, akik június 9-én ellátogattak a Városi Könyvtár gyermekrészlegének rendezvényére. A Kárpát-aljáról idelátogató Weinrauch Katalin beregszászi költőnőt, aki korábban gyermekkönyvtáros is volt a Szent István Katolikus Általános Iskola tanulói saját verseinek szépen előadott csokrával köszöntötték. Az íróvendég színesen előadott verseivel, meséivel, találós kérdéseivel szabályszerűen elkápráztatta a jelenlévőket. Eddig négy könyve jelent meg, amelyeket sorban bemutatott kis hallgatóinak. Nagyon szuggesztív versmondása nyomán szinte megjelentek a teremben a virágok, az állatok, s a hallgatóság előtt folyt az „életre kelt”, indulásánál még átlátszó, tiszta vizű Tisza. Így érthető, hogy szinte mind elfogytak versesköteteI, a költőnő alig győzte dedikálni őket. (Néhány példány a könyvtár felnőtt részlegében még megvásárolható.)

A találkozót, amelyet a Városi Könyvtár, a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete, valamint az Önkormányzat Kulturális Intézményei az ünnepi könyvhét keretében rendeztek Csirmazné Cservenyák Ilona igazgatónő nyitotta meg. A költőnőt Kovács Sándorné képviselő, a Kulturális, Idegenforgalmi és Sportbizottság elnöke mutatta be.

A rendezvénynek (mivel a szervezők nagyobb létszámú résztvevőre számítottak) a Közösségi Ház adott helyet.

L. K.

forrás: Mezőkövesdi Újság

Ünnepi könyvhét 1998. június 22.

Ünnepi könyvhét 1998. június 22.
forrás: Mezőkövesdi Újság

Matyóföldünkért fórum 1998. augusztus 17.

Matyóföldünkért fórum 1998. augusztus 17.

Pető Anna Rendhagyó születésnap 1998 november 23.

1998. november 23.

Rendhagyó születésnap

PETŐ ANNA

A Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete, valamint a Városi Könyvtár rendhagyó irodalmi estre invitálta az érdeklődő közönséget Hegyi Imre 80. születésnapja alkalmából október 26-án a Városi Könyvtár olvasótermébe.

A közírót és a megjelent vendégeket Csirmazné Cservenyák Ilona igazgatónő köszöntötte.

Az est bevezetőjében Tóbiás Áron író tartott előadást, „A magyar szociográfiai irodalom" címmel. Ebben a művészet, a filozófia és a társadalom kapcsolatán túl elemezte a tudományág történetiségének XX. századi fejezeteit. Előadásából kirajzolódott a korszak ízléskultúrája: mit fogadtak el századeleji művészeink egyértelműen esztétikai értéknek, milyen tradíciókat elvenítettek fel, és mit vetítettek bele saját ideológiájuknak megfelelően.

Az előadó analízisében megkísérelte kideríteni, hogy az alkotó önnön világnézetének megválasztásában milyen mértékben alkalmazkodott az uralkodó eszméhez, vagy távolodott el attól.

Az előadást követően Pap János MAME-elnök beszélgetett a 80 éves Hegyi Imrével. E párbeszéd, valamint az író szociológiai műveiből felolvasott több részlet körvonalazta az ünnepelt életútját, politikai és irodalmi pályáját.

Hegyi Imre 1918. október 1-jén született, Bogácson. Bevallása szerint mindig a parasztembereket akarta és tudta szolgálni. Jelen volt 1937. március 15-én, a Márciusi Front alakulásánál. Felvételt nyert — 1939-ben — a Nemzeti Parasztpártba, s a párt valamint a Megyei Nemzeti Bizottság tisztségviselőjeként szerepet vállalt a bogácsi földosztás kikényszerítésében. 1945—50 között a Borsod Vármegyei Törvényhatósági Bizottság, 1950—90 között a Megyei Tanács, 1954-től '80-ig a Megyei Tanács végrehajtó bizottságának a tagja. 1954-től '90-ig a Hazafias Népfrontban is tevékenykedett. Eleinte munkatárs, 1966—79 között megyei titkár, 1954-től '66-ig és 1979-től '90-ig megyei alelnök is. 1980-tól a HNF Országos Tanácsának tagja, 1953-tól '58-ig és 1970—80 között pedig országgyűlési képviselő. A Tokaji Írótábor alapítója és a kuratórium tiszteletbeli tagja, a Nagy Imre Társaság megyei elnöke. A beszélgetés befejeztével barátai, ismerősei, volt munkatársai köszöntötték Hegyi Imrét. Az esten közreműködött Farkasné Gábor Erzsébet, Lázár Józsefné valamint a Szt. Imre Általános Iskola tanulói.

Rendhagyó születésnap
Pető Anna

---

100 éves a helyi sajtó 1998.

január 12.

100 éves a helyi sajtó 1998. január 12.

forrás: Mezőkövesdi Újság